

Ролята на външната политика за изграждане на положителен образ на България в чужбина

Пламен Нанов

Днес, пет години след приемането на страната ни в ЕС, външната политика на страната ни е поставена на колене. Бюджет 2013 г. предвижда драстично съкращаване на финансите за това ведомство и сме изправени по-скоро пред разговор за запазване на статуквото във външнополитически план, отколкото за неговия градеж. Неглижирането, както на външната политика, така и на отбраната, създават парадокс в условията на динамичните международни отношения и пораждаат предпоставки за нови пробиви в националната сигурност на страната. При така наложените обстоятелства, другите представители на българската дипломация – президент, министър-председател, председател на НС трябва да заиграят още по-активна роля и да допринесат чрез компетентност и експертиза за защитата и утвърждаването на страната ни в международен план. Това би могло да се осъществява не чрез изливането на милиони държавни левове в PR – компании, а чрез постоянна работа в няколко направления:

На първо място, според мен, е задължителната работа в синхрон между изброените по-горе институции. Тук влиза изработването на концепция, на базата на която да се провеждат последващите инициативи и мероприятия в унисон с българските национални интереси, тяхното приоритизиране и отстояване. В нея би трябвало да се вземат предвид отношенията ни с останалите международни актьори и да се анализират позитивите и негативите от контактите или липсата на такива с тях. В последните двадесет и три години страната ни неотменно следва веруюто на Стефан Стамболов, че „*във външната политика има само един принцип – да не се заловиш за слабото клонче*”, но не е ли време вече да се отърсим от сателитния синдром

и привързаността си към задокеанския Big brother и да концентрираме вниманието си върху регионите, които впрочем са посочени и в Стратегията за национална сигурност – Балкански и Черноморски, да развиваме отношенията си със страните разположени върху им и да защитаваме правата на българските граждани, които живеят там. За да бъде приета България по-достойно сред европейските ни партньори, според мен, трябва да изчистим срамното петно, което ни лепна преди няколко години френският президент Жак Ширак, наричайки ни „*послушното кученце на САЩ*”. България е твърде малка страна, с ограничен военен потенциал, за да си мислим, че можем да влияем на световните събития и да участваме в защитата на техните интереси – от Сърбия, та до Либия. Защото цената, която плащаме за тази своя привързаност е твърде голяма, а ползите – твърде незначителни.

В рамките на ЕС може да се помисли за създаването на Балкански съюз (по подобие на Вишеградската четворка), в чийто състав да се включим заедно с Румъния и Гърция, да градим общо лоби и да отстояваме съвместно позиции. Трябва да осъзнаем, че мястото на България е тук - сред балканските, славянските и западноевропейски народи и нека първо да изградим собствения си дом, да защитим своята сигурност, и едва тогава да изнасяме демокрация.

В тази връзка е и следващата условност, която трябва да се има предвид, когато се говори за изграждането на положителен външнополитически имидж, а именно - вътрешнополитическото състояние на страната. Спазването на законите, добрият бизнес климат, инфраструктурата, ликвидирането на корупцията, качествено административно обслужване и прочие тривиални, но важни компоненти, определящи собственото ни самочувствие, което пък е база и за демонстрирането му пред света. В противен случай „*качването ни на който и да е влак*” не ни е от полза, защото това не води автоматично до постигането на целите ни и красноречив пример за това е случаят „*Шенген*”.

Външнополитическите приоритети на една страна са мерило за това до какъв етап от развитието си е достигнала, каква е вътрешнополитическата обстановка и какво бъдеще чертае за идните поколения. Претърпяла множество катаклизми и сътресения, българската държава е попадала в робства и кризи, във войни и съюзи, в които е била подчертано най – необлагодетелствана и това до голяма степен се дължи именно на външнополитическия курс, към който я водят властимащите. Повече далновидност, държавническо поведение и мъжество винаги се оказват по-прагматичния вариант от тънките сметки и моментните облаги, защото само тогава българската дипломация, както казва академик Емил Александров *„ще бъде фактор за осъществяване на българския национален идеал за XXI век – изграждане на свободна, независима, демократична и благоденстваща България, духовна обединителка на българската нация и опора на българите по света”*, а за каква по-добра реклама от тази можем да мечтаем!?